

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 13Csp/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323202520
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Lacová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8323202520.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou: JUDr. Lucia Lacová, v spore žalobcu: A. A., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XXX, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, so sídlom Sov. hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická č. 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36234176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická č. 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47234679, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.669,89 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.150,00 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Súd žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 16.08.2023 bola Okresnému súdu Humenné doručená žaloba o primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.669,89 Eur, ktorou sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia tak, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.669,89 Eur a tiež povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania. Uplatnený nárok odôvodnil nasledovne tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné, pod sp. zn. 6Csp/22/2022 o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný vo všetkých uplatňovaných nárokoch, o ktorých bolo rozhodnuté Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Csp/22/2022 zo dňa 15.08.2022, v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16CoCsp/13/2022 zo dňa 27.03.2023 (ďalej ako „základné konanie“). Rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť 04.10.2022 a rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 25.04.2023. Súd prvej inštancie určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2015 v časti Platobné údaje, v znení: „Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 11 úverových podmienok: - poplatok za prvú upomienku - 5,- Eur, - poplatok za druhú a ďalšiu upomienku - 12,- Eur, - zmluvná pokuta za neuhradené splátky - 17,- Eur“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ďalej určil, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. - DUO (hotovostný úver a revolvingový úver), platné od 01.10.2015, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 27.10.2015, v Hlave 5. Podmienky splácania úveru, v § 4, v znení: „Ako variabilný symbol pre platbu splátok uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo neuvediete, nebudeme schopní platbu

identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určil, „že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2015 je bezúročný a bez poplatkov“ a že „žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 4.769,89 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.769,89 Eur od 15.03.2022 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“ V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol v odseku 21. odôvodnenia: „Žalobca tiež žalobou žiadal určiť neprijateľnosť zmluvných podmienok tak, ako to vyplýva z výrokovkej časti tohto rozsudku v bode I. a II. V tejto časti súd žalobe vyhovel. V odseku 22. odôvodnenia súd uviedol: „Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú jednak v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia v hlave 5 § 4, ale aj priamo v zmluve s odkazom na toto ustanovenie, týkajúce sa toho, že ak dlžník neuvedie variabilný symbol pre platbu splátok, žalovaný nebude schopný platbu identifikovať a bude to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami, súd poukázal na rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Csp/26/2017, sp. zn. 20Csp/91/2020, sp. zn. 7Csp/35/2021, 14Csp/88/2020, 19Csp/69/2020, v ktorých súd určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v odseku 18. odôvodnenia uviedol: „V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalobca dňa 27.10.2015 uzatvoril so žalovaným štandardnú formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver v súlade s ustanoveniami v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z. z. Tento právny predpis v ustanovení § 9 ods. 2 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.“ V odseku 20. odôvodnenia uviedol: „Výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov bol upravený v ust. § 19 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. V zmysle ust. § 19 ods. 2 tohto právneho predpisu, na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie, sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.“ V odseku 21. odôvodnenia: „Čo sa týka ročnej percentuálnej miery nákladov, táto bola definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sa rozumeli celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.“ V odseku 22. odôvodnenia: „Ak zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považoval celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. k) tohto právneho predpisu.“ V odseku 23. odôvodnenia: „V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.10.2015 nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalobcu ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku.“ V odseku 25. odôvodnenia: „Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k), zákona č. 129/2010 Z. z., všetky predpoklady pre výpočet RPMN, úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. S poukazom na uvedené, žalovaný mal nárok len na vrátenie istiny vo výške 5.500,00 Eur, ktorú žalovaný poskytol žalobcovi na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca žalovanému zaplatil preukázateľne spolu 10.269,89 Eur (čl. 7-10). Suma 4.769,89 Eur je bezdôvodným obohatením, ktoré žalovaný je povinný žalobcovi vydať.“ V odseku 29. odôvodnenia: „Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol tak, že žalovaný je povinný vydať

žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 4.769,89 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 4.769,89 Eur od 15.03.2022 do zaplataenia (§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka spolu) a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP).“

Podľa § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa: „Predávajúci nesmie upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3.“

Žalobca ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej len PFZ) za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v Základnom konaní. PFZ má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa.

Nakoľko je žalobca spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, preto požaduje PFZ spolu vo výške 5.669,89 Eur, a to vo vzťahu k určaniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vo výške 300,00 Eur, vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu vo výške 4.769,89 Eur (teda vo výške, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil), a vo vzťahu k dvom, v základnom konaní judikovaným neprijateľným zmluvným podmienkam, spolu vo výške 600,00 Eur (za každú vo výške 300,00 Eur). Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, táto otázka je definovaná rozsudkami v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 6Csp/22/2022, z 15.8.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 16CoCsp/13/2022, z 27.3.2023 a ich odôvodneniami, ktoré sú hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v Základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ, ani rozširovať, ani zužovať.

2. Žalovaný sa vyjadril k doručenej žalobe písomným podaním zo dňa 24.08.2023 (čl. 40 a nasl.), s tým že nesúhlasí so žalobou a nárok na primerané finančné zadosťučinenie považuje za nespravodlivý a neprimeraný. Základným predpokladom je preukázanie, že žalovaný svojim konaním porušil súčasne – kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Predpokladom tohto inštitútu je potencióálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparovať. Musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa. Predmetom konania pod sp. zn. 6Csp/22/2022 nebolo uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ale výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalobca považoval úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Z toho žiadnym logickým výkladom nemožno dospieť k záveru, akého porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. a osobitnými predpismi sa žalovaný na žalobcovi dopustil. V prípade náležitostí uvedenia predpokladov na výpočet RPMN nebola judikatúra súdov jednotná. Niektoré sudy ju považovali za uvedenú v súlade so zákonným znením iné nie. Upozornil na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.02.2021, 7Cdo/183/2020, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Co/91/2012-141 zo dňa 10.10.2013. Rozsudok v spojení s rozsudkom krajského súdu v konaní 6Csp/22/2022 nedeklaroval porušenie práv alebo povinností, ale zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie z dôvodu vyhodnotenia úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Do pozornosti súdu dávam aj dôvodovú správu k zákonu č. 250/2007 konkrétne k § 3 v znení: Z jednoznačnej špecifikácie práv spotrebiteľa v tomto ustanovení so zvýraznením postupnosti ochrany života a zdravia spotrebiteľa, vyplýva aj nárok na výrobky a služby v kvalite, ktorá zodpovedá technickým predpisom na výrobky alebo služby, ktoré nevykazujú zjavné vady. Náhrada škody a finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie nesplní svoj účel, aby boli nahradené, alebo zmiernené následky. Z výkladu tejto právnej normy vyplýva nárok spotrebiteľa na poskytnutie finančného zadosťučinenia len v prípade, že poskytnuté plnenie (či už tovaru alebo služby) malo vady. Plnenie z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným žiadne vady nevykazovalo, nakoľko predmet úveru - finančné prostriedky boli poskytnuté

riadne a včas. Ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparovať potenciálnu ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparovať. Žalobcovi nielen, že žiadna ani potenciálna ujma nevznikla, ale naopak získal najvýhodnejší úver, aký by mu neposkytla žiadna banka. Žalobca, ako už bolo vyššie uvedené, na súde neuplatňoval ochranu pred porušením práv alebo povinností zo strany žalovaného, ale len vydanie bezdôvodného obohatenia. Nedošlo teda k naplneniu znakov ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ktorých splnenie je nevyhnutné na úspešné uplatnenie finančného zadosťučinenia na súde. Žalobca uzatvoril úverovú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ktorý definuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Je teda adekvátne a samozrejme, že žalovaný požadoval od žalobcu úhradu jeho dlhu v zmysle úverovej zmluvy. Žalovaný na základe rozsudku Okresného súdu Humenné stratil nárok na úroky dojednané v úverovej zmluve. Pokiaľ by však mal žalovaný uhradiť žalobcovi ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 5.669,89 Eur, dostal by sa sám do pozície dlžníka, ktorý by uhradil žalobcovi - ako spotrebiteľovi viac ako mu vrátil! Tento stav určite nemôže byť žiaduci ani na základe európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, nakoľko namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného - dodávateľa. Súčasne by sa takýmto rozhodovaním súdov podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, ktorým by súd v prípade podania žaloby nielen vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia v sebe zahŕňa funkciu represívnu a preventívnu. Tieto funkcie považujeme za dodržané už samotným rozsudkom v konaní sp. zn. 16CoCsp/13/2022, keďže žalovaný už raz sankcionovaný bol a to tým, že žalobcovi bol poskytnutý úver bez úrokov a poplatkov a sumu prevyšujúcu istinu mu na základe rozsudku vyplatil. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi osobou - spotrebiteľom, ktorej porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa bola privedená určitá hrozba ujmy. V danom prípade má žalovaný za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno a súdu hodnoverným a presvedčivým spôsobom nepreukázal: 1) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde, 2) ani že mu v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma mu vznikla vo výške 5.669,89 Eur, ktoré požaduje v zmysle finančného zadosťučinenia. K obdobnému záveru ako uvádza vo svojom vyjadrení žalovaný smeruje aj rozsudok OS Prešov zo dňa 20.01.2017 sp. zn. 29C/105/2016, ktorý žalobu o primerané finančné zadosťučinenie zamietol z dôvodu, že „...súd s poukazom aj na vyššie uvedené skutočnosti nemohol dospieť k záveru, že žalovaný pri koncipovaní a uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalobcom nepostupoval s odbornou starostlivosťou s úmyslom poškodiť spotrebiteľa, a preto neboli splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.“ V súvislosti s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý si žalobca - spotrebiteľ uplatňuje z úverovej zmluvy je nevyhnutným uvedomiť si, že to bol práve žalobca, ktorý si o poskytnutie úveru žiadal, s výškou poskytnutého úveru bol oboznámený, taktiež si bol vedomý, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky a rovnako bol oboznámený s výslednou sumou, ktorú má na základe úverovej zmluvy z poskytnutého úveru uhradiť. S celým týmto procesom žalobca ako klient vedome a dobrovoľne súhlasil. Žalovanému preto nie je zrejmé, k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza v prípadoch, kedy súdy vyhlásia poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho je, že žalobca ako spotrebiteľ neplatí úroky a poplatky, ale len samotnú istinu poskytnutého úveru. Predstavuje to pre neho výlučne výhodu a nie škodu. Jediným poškodeným, ktorý po takomto rozhodnutí súdu zostane je samotný veriteľ. Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt poskytovanie úverov, za ktoré mu v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch patria úroky a poplatky. Žalovaný v rámci predmetu podnikania poskytol žalobcovi úver, za ktorý požadoval na základe úverovej zmluvy od žalobcu zaplatiť úroky. Aký by malo zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatnosťou on sám a nie žalobca ako klient. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ktorú žalovaný považuje za splnenú už

ukrátením veriteľa o úroky a poplatky, v prípade vyhlásenia úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, v čom pociťoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 5.669,89 Eur a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 5.669,89 Eur považuje za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobcu požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluve. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keď nárok žalobcu na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia uplatňovaný v tomto konaní nemá žiadne opodstatnenie, tak čo do dôvodu i výšky, žalovaný navrhuje, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

3. Žalobca sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného písomným podaním zo dňa 22.09.2023 (čl. 55 a nasl.), v ktorom uviedol že v základnom konaní bolo preukázané porušenie noriem spotrebiteľského práva. Tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností, len odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia a poukázal na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022. Porušením primárnej povinnosti žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, následnom vydaní bezdôvodného obohatenia a určení neprijateľných zmluvných podmienok. Žalovaný poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017 k zmyslu a účelu inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných sprostredkovateľskými právnymi normami žalovaný považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu, s tým že primeranosť sumy 5.669,89 Eur je vzhľadom na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná. Vo vzťahu k žalobcom tvrdenej absencie vzniku ujmy žalovaný upozornil na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Porušenie zo strany žalovaného malo bezpochyby majetkový charakter. Suma 5.669,89 Eur predstavuje 0,00075 z výšky zisku žalovaného za rok 2022. K posudzovaniu výšky primeraného finančného zadosťučinenia žalovaný ďalej poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 04.10.2016, sp. zn. 23Co/42/2019 zo dňa 29.01.2020, sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018, sp. zn. 6Co/104/2017 zo dňa 29.05.2018, sp. zn. 7Co/23/2017 zo dňa 24.08.2017, sp. zn. 19Co/30/2018 zo dňa 28.06.2018. Aj keď výška PFZ je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym konkrétnym danostiam tej ktorej veci, s dôrazom na objektívne kritériá, lebo len tieto objektívne kritériá sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Pri nepeňažných nárokoch (BaB, resp. NZP), z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by kritériom posudzovania primeranosti mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva a poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Žilina, Krajského súdu Žilina a Najvyššieho súdu SR. Žalovaný neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohatovať využívaním neprijateľných zmluvných podmienok. Záverom žalobca žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť a žalovaného zaviazat' k náhrade trov konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaný sa vyjadril k vyjadreniu žalobcu písomným podaním zo dňa 02.10.2023 (čl. 101 a nasl.), v ktorom uviedol, že v prvom rade je nevyhnutné si uvedomiť, že žalobca žiadal o úver. Sám sa rozhodol, že bude využívať finančné prostriedky formou spotrebiteľského úveru. Pokiaľ mal žalobca voči zmluve výhrady, mal právo od nej odstúpiť, čo však neurobil a ani nemal v úmysle. V danom prípade absentoval úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Aký by malo zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou výlučne on sám a nie žalobca ako klient. Úverová zmluva bola z roku 2015, kedy kritériá zákona

a vyhodnocovanie náležitostí súdmi nebolo tak striktné a prísne ako v súčasnosti. Žalovaný reagoval na požiadavky súdov a vytýkané nedostatky upravil, čo samé poukázal, že žalovaný nápravu, ktorá bola v jeho možnostiach realizoval. Žalobca sa doposiaľ nevyjadril k vlastnému konaniu vedenému pod sp. zn. 6Csp/22/2022 a neuviedol žiadne okolnosti, v zmysle ktorých by mu malo prináležať finančné zadosťučinenie v horibilnej výške 5.669,89 Eur. Žalovaný v ďalšom poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 18.04.2023 sp. zn. 24Csp/1/2023, kde súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 116,48 Eur. Ďalej uviedol, že tento inštitút PFZ nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody. Upozornil na uznesenie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 3Co/185/2019 zo dňa 28.09.2020 a rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 24.04.2017 č. k. 5Csp/168/2016. K obdobnému záveru smeruje aj najnovšia judikatúra tak Okresného ako aj Krajského súdu v Prešove, ktorá sa svojím prístupom snaží eliminovať zneužívanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy bola náprava zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia, prípadne vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov a rozsah priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50-100 Eur.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 20.11.2023, ktorého sa zúčastnil len právny zástupca žalobcu a uviedol, že v celom rozsahu zotrávajú na podanej žalobe aj na všetkých dôvodoch tam uvedených vrátane písomného vyjadrenia vo veci samej. Žaloba je dôvodná vzhľadom na úspech žalobcu v základnom konaní a výšku primeraného finančného zadosťučinenia objektivizovali v zmysle úspechu v základnom konaní. Mal za to, že výška má byť taká, aby bola primeraná a odrádzala od ďalšieho konania žalovaného. Navrhol priznať žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo plnej výške a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom celého súdneho spisu v danej veci a vyjadreniami strán, vrátane pojednávania, a zistil tento skutkový stav.

7. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Csp/22/2022-236 zo dňa 15.08.2022 súd v základnom konaní určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2015 v časti Platobné údaje, v znení: „Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 11 úverových podmienok: - poplatok za prvú upomienku - 5,- Eur, - poplatok za druhú a ďalšiu upomienku - 12,- Eur, - zmluvná pokuta za neuhradené splátky - 17,- Eur“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; ďalej že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. - DUO (hotovostný úver a revolvingový úver), platné od 01.10.2015, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 27.10.2015 v Hlave 5. Podmienky splácania úveru v § 4 v znení: „Ako variabilný symbol pre platbu splátok uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo nevediete, nebudeme schopní platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ďalej v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal.

8. Po odvolaní žalobcu Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozhodol rozsudkom č. k. 16CoCsp/13/2022-311 zo dňa 27.02.2023 a zamietavý výrok zmenil tak, že: „Súd určuje, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 4.769,89 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.769,89 eur od 15.03.2022 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že: Žalobca má nárok vo vzťahu k žalovanému na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“ Rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť 04.10.2022 a rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 25.04.2023.

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára: Podľa § 3 ods. 1. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, 2 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3, 4 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvárania zmluvy (ďalej len „Zákon“) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzatvárania zmlúv (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa Smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čl. 3, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ať o ku škodu spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Predpokladmi pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a zároveň úspešný uplatnený nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z. z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov.

Ako konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.09.2016). Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd tiež poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

11. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6Csp/22/2022 žalobca úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ. Súd prvej inštancie a odvolací súd vyhovel žalobe pri určení dvoch neprijateľných zmluvných podmienkach žalovaného, pri určení úveru za bezúročný a bez poplatkov a povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi tak ako je uvedené vyššie citovanými rozhodnutiami.

Súd konštatuje, že žalobca preukázal, že úspešne ako spotrebiteľ uplatnil porušenie práva a povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, pretože v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 6Csp/22/2022 a následne v rámci odvolacieho konania pred Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 16CoCsp/13/2022, bolo skonštatované porušenie povinnosti žalovaného v tomto konaní, ktorý v spotrebiteľskej zmluve o úvere použil neprijateľné zmluvné podmienky určené podľa ust. § 53 Občianskeho zákonníka za neplatné, porušenie povinnosti žalovaného, ktorý v spotrebiteľskej zmluve o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015 neuviedol náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 podľa písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., teda zmluva neobsahovala ročnú percentuálnu mieru nákladov a ani v nej žalovaný neuviedol všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Z týchto dôvodov podľa § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch súd vyslovil, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, a žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 4.769,89 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 15.03.2022 do zaplatenia z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

V zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a predmetný úver súd posúdil ako bezúročný a bez poplatkov. Práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní, ako je uvedené vyššie, a už toto vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je na posúdení súdu.

12. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Ujma v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Postačuje, že spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo. Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je, a to bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy vplyvom porušenia práva alebo povinnosti.

Súd poukázal na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, podľa ktorej pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia súd berie do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadňuje aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva, a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pritom na to, že aj vďaka žalobcovi vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvné podmienky v neprijateľnom znení. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/114/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/179/2018 zo dňa 31.01.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/115/2018 zo dňa 29.01.2019).

Okrem toho súd je názoru, že žalobcovi vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobcovi, že tento znášal stav právnej neistoty, obával sa o výšku dlhu a jeho prípadné neustále narastanie. Žalobca bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplata pohľadávky z úverovej zmluvy vyššie uvedenými spôsobmi, a to v nemalej miere. Súd poukazuje, že samotné súdne konania sú náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do jeho práv spotrebiteľa dĺžky trvania závadného stavu a konania i objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za daný.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. V dôsledku konania žalovaného žalobcovi hrozila ujma v podobe preplatenia poskytnutého úveru, ku ktorej v konečnom dôsledku aj došlo, a až na základe rozhodnutia súdu bol žalobcovi tento preplatok vo výške 4.769,89 Eur s prísl. zo strany žalovaného priznaný a vydaný ako bezdôvodné obohatenie v základnom konaní sp. zn. 6Csp/22/2022 v spojení s odvolacím konaním sp. zn. 16CoCsp/13/2022. Žalobca musel chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a teda došlo na strane žalobcu k zníženiu rodinného rozpočtu, ako i času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snáď ani potrebné opätovne pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, z dĺžky súdneho konania, postoja protistrany, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v konaní. Pri posudzovaní primeranosti súd tiež zohľadnil výšku plnenia, ktorú žalovaný od žalobcu žiadal z poskytnutého úveru a výšku vydaného bezdôvodného obohatenia, ako i počet určených neprijateľných zmluvných podmienok v danej veci.

Súd je tiež toho názoru, že konanie žalovaného je vo vzťahu ku žalobcovi o to závažnejšie, že chýbajúce náležitosti úverových zmlúv žalovaného s následkom bezpoplatkovosti i bezúročnosti boli vyslovené aj v iných súdnych konaniach, a aj napriek tomu v základnom konaní vedenom pod sp. zn. 6CSp/22/2022 žalovaný trval na tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, a rovnako trval na argumentácii ohľadom prípustnosti zmluvných podmienok, ktoré boli v konečnom dôsledku určené za neprijateľné. Žalovaný tiež opakovane trval na tejto svojej argumentácii aj v odvolacom konaní.

14. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, resp. za samotné porušenie povinností žalovaného ako dodávateľa, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa musí spĺňať požiadavku účinného, výchovného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Pri určovaní jej výšky je spravodlivé a logické, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Zákon pri tom hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo umožňuje súdu zohľadniť a posúdiť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti. Zároveň súd dodáva, že ak by žalovaný po množstvách súdnych konaní dobrovoľne upustil od nedovoleného konania a prejavil

voči svojim klientom čestnosť na trhu s úvermi, k súdnym konaniam vedených zo strán spotrebiteľov by vôbec nemuselo dochádzať.

Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia má vyjadrovať satisfakciu za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primerané finančné zadosťučinenie je chápané ako nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálneho charakteru, nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami, je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcovi tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. Súd poukazuje, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobcu už bola poskytnutá v základnom konaní.

Princíp primeranosti sa aplikuje na konkrétnu situáciu, na konkrétnu vec, ktorá je prejednávaná a primeranosť predstavuje takú mieru nároku, ktorá práve zodpovedá, resp. vyhovuje istým okolnostiam, požiadavkám, podmienkam a kritériám a výška primeraného nároku je adekvátne, resp. úmerná a odôvodňovaná individuálnymi okolnosťami prípadu a musí byť spravodlivá.

Spotrebiteľské práva žalobcu boli porušené, a tak mu vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Neznamená to ale, že mu patrí v takej výške, ako sám požadoval. Žalobcom požadované finančné zadosťučinenie vo výške 5.669,89 Eur sa súdu javilo ako neprimerané, a preto po úvahe jeho výšku moderoval.

Súd sa pri určení výšky opieral o rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, kde výšku primeraného finančného zadosťučinenia súd pri určení nepriateľských zmluvných podmienok stanovil vo výške 50,00 Eur z každého určenia (č. k. 9CoCsp/31/2022-128 zo dňa 20.10.2022) a pri bezdôvodnom obohatení výšku odvíjal od sumy bezdôvodného obohatenia, pričom Krajský súd v Prešove ako súd odvolací priznal primerané finančné zadosťučinenie doposiaľ vo výške od 10% do 50% sumy bezdôvodného obohatenia (sp. zn. 8CoCsp/13/2021 zo dňa 31.01.2022, č. k. 5CoCsp/34/2022-223 zo dňa 19.01.2023, sp. zn. 9CoCsp/22/2023 zo dňa 08.06.2023, sp. zn. 13CoCsp/2/2023 zo dňa 26.07.2023).

Súd považoval za primerané priznať žalobcovi finančné zadosťučinenie s ohľadom na úspešné uplatnenie svojho práva ako spotrebiteľa a porušenia povinností žalovaného v základnom konaní Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Csp/22/2022 v spojení s odvolacím konaním Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16CoCsp/13/2022, vo výške 1.000,00 Eur za priznanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.669,89 Eur, čo predstavuje približne 20% z tejto sumy, ďalej z určenia dvoch neprijateľných zmluvných podmienok v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2015 za každú po 50,00 Eur a z určenia úveru za bezúročný bez poplatkov tiež 50,00 Eur.

Priznané primerané finančné zadosťučinenie poskytne žalobcovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Z týchto dôvodov preto súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie spolu vo výške 1.150,00 Eur tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

15. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Vo vzťahu o výroku o trovách konania súd v danej veci s použitím Základných princípov čl. 4 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalobcu rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Podľa tohto článku v spojení s citovanými ustanoveniami môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške. Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je aj prípad prejednáwanej veci.

„Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy

súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku). Žalobcovi teda bude priznaná náhrada trov konania z prisúdenej sumy, avšak v plnej výške.“ (pozri Števček, M., Ficová S., a Baricová, J. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926)

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, sp. zn. 24co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, sp. zn. 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobcovi ako úspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Podľa § 355 ods. 1 CSP je proti tomuto rozsudku prípustné podať odvolanie.

Podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje – teda prostredníctvom Okresného súdu Humenné na Krajský súd v Prešove. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 362 ods. 2 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená v stanovenej lehote po nadobudnutí jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. „Exekučný poriadok“ v znení neskorších predpisov.